

radio nord

mellannvåg 495 m (606 Kc) — i etern dygnet runt

KLIPPRAPPORT

Radio Nord har blivit ett av dagens stora debattämnen. Snart sagt dagligen förekommer i pressen artiklar, notiser och insändare som talar för och emot radioreklam — både i den form den nu har och rent principiellt.

För att ge annonsbyråerna information och argumentunderlag beträffande det nya mediet, kommer Radio Nords pressavdelning att titt och tätt sända ut klipprapport till annonsbyråerna.

Att presentera klippen i sin helhet har vi funnit

vara alltför opraktiskt — för Er. Därför kommer klippen i framtiden att ges i sammandrag där varje notis får ett codenummer. Om det är något klipp som intresserar kan Ni beställa det i sin helhet genom att ringa eller skriva till Radio Nord och säga vilket nummer Ni önskar så kommer det med posten så fort brevberaren hinner fram.

I denna första rapport några klipp i sin helhet — i framtiden alltså sammandrag...

DAGSPRESS

Dags för Sveriges Radio att pröva om musikpolitiken	AB 21.4.1961	sidan 1
Eterns Brattssystem	Exp. 11.4.1961	sidan 2
Vad hjälper kvaliteten om ingen lyssnar till den	AB 26.4.1961	sidan 2
Program 3 oroar inte Radio Nord	AB 30.4.1961	sidan 2

POPULÄRPRESS

Ombord på Radio Nord	SE nr 17, 1961	sidan 3
Veckans Rit-Ola	SE nr 17, 1961	sidan 3

Vi jobbar 18 timmar om dygnet... SE nr 17, 1961 sidan 3

INSÄNDARE — FOLKETS RÖST

Röster om Radio Nord	AB 23.4.1961	sidan 4
Radiodiktatur	AB 23.4.1961	sidan 4
Posten och Radio Nord	Exp. 21.4.1961	sidan 4
Monopol på radio	AB 25.4.1961	sidan 4
Radio Nord	Exp. 22.4.1961	sidan 4

TV-RADIO - Afthonbladets nya sida om allt i TV-RADIO

Dags för Sveriges radio att pröva om musikpolitiken

Under många och långa år lyssnade svenska folket på riksprogrammet i radio. TV fanns inte och P 2 låg i framtiden. En och annan glömdes in utländska ständare men den överväldigande majoriteten nöjde sig med ett enda program, riksprogrammet. Populäraste programmet vid sidan av 18-nyheterna var gramfonmusik.

I dag är bilden en helt annan. I P 1 finns det möjligheter att sända musik för flinmakarna. De kvalificerade minoriteterna får alltså specialprogram att gå till.

Men i P 1 rullar mycket alltför mycket. I de gamla hjälpsäcken. De äldre programtjänstemännen vid Sveriges radios musikavdelningar betraktar den när-

mast som helig och den som kritiserar programplanen kan inte räkna på någon förståelse. Själ har man lastat i en slentrian som är påfallande. Tabellen bakom Gramfonmusikens uppläggning tycks vara ett man ska tillfredsställa så många smärresträngar som möjligt på fyrtio eller femtio minuter. Följden är att man tappar lyssnare till Radio Luxemburg och Radio Nord som kan strunta i minoriteterna och koncentrera sig på de höga lyssnarsiffrorna.

Sveriges radios stora chans i privatlivet är att man kan göra kategoriprogram. Men man får inte sammanlösa dem i P 2 och hoppas på att den stora skaran eterlyssnare lugnt ska stanna kvar inom P 1:s breda faller. I skåpet försvinner de-

SIGVA

Musiken i P 1 och krasas i dag från tv-lanserar de nya melidolerna och är den charmen av schlagern lättställdarna för veckorna visar detta. Samtidigt blir Håkon konkurrens allt mer allieratsom standardprivatändaren. En gånder vid Stockholms tet har gjort en lyssningsökning kring Sverige-

onsdagskonserten med Mozart. På Sveriges radio bedömer man det så att musik är en av väsentligaste program i TV-åldern. Det är all-

tygna musik ska man och hur ska man den?

Om musik ska man möjligt konkurrens i P 1 om lyssnare. Jukebox program för ton-

inns locka ton Radio Nord så har Johan ödsia sänder på under-

Nej det gör det inte! Jag föreställer mig att man måste tänka om och då komma fram till bl. a. följande:

De kvalificerade minoriteterna är en av Sveriges radios stora och friska tillgångar. Dem ska man lå vakt om i P 2.

I P 1 gäller det att "skälla" den lätta musiken effektivare än vad eterlyssnarna kan åstadkomma. Det kan man göra genom att blanda popmusiken med föreställning underhållning som i Slagtingarna.

Man kan också sätta på personligheterna som C. G. Hammarlund och hans Sveriges bitradio. Därmed kan man inte spela till skivor vilka som helst och sätta programtjänsten Gramfonmusik över. Plats för nya friska programtjänster!

och Radio Nord i Storstockholm. Deras siffror visar: Radio Nord har genomsnittligt 59,3 proc. av radiolyssnarna i Storstockholm. I onsdags kväll då Radio Nord kl 20 började sända "Top tjuo" steg Radio Nords lyssnarsiffror i Storstockholm till mellan 65 och 70 procent. Sveriges radio sände samtidigt i P 1 kvalitetsprogrammen Eär-bre Alving vid gramfonen och Röda rummet. P 2 sände

Frånbladetets nya sida om allt i **TV-RADIO**

PROGRAM 3 OROAR INTE RADIO NORD "ÄNTLIGEN ORDENTLIG KONKURRENS"

Av SIGVARD LINDSTRÖM

På direktör Jack Kotschacks Radio Nord avvaktar man nu med största intresse vad statsmakterna ska svara på Sveriges radios begäran om ett nytt skvalprogram, ett P 3. Utåt föredrar man att vara optimistisk. Samtidigt vet man att utan ett ordentligt lyssnarunderlag kan man inte sälja annonser. Och så spricker piratradien.

Direktör Jack Kotschack säger till Aftonbladet:

— Vi betraktar Sveriges radios begäran om ett P 3 som en stor seger för oss. Radio Nord har visat att man med lätt musik kan göra attraktiva program. Folk lyssnar på oss.

På Radio Nord visar man framlysningsiffror för i onsdags då man sände programmet "Top 20". 72 procent av dem som ringdes upp av Radio Nord svarade. Av dem lyssnade 69,2 procent på piratsändaren, 30,8 procent på Sveriges radio.

De siffrorna stämmer i stort med vad Aftonbladets lyssnartester gett i resultat.

På Radio Nord säger man också: — Rolligt att få ordentlig konkurrens. Det stimulerar!

Radio Nord's framtid när och om Sveriges radio kommer i gång med P 3 tänker sig direktör Kotschack så här:

— Vi kommer att sträva efter att bli bättre och bättre, attraktivare och attraktivare. Sedan får lyssnarna avgöra vilken station som ger mest.

— Våra lyssnarsiffror är av alla tecken att döma i stigande. Sveriges radios prat om att bojkotta de artister som framträder hos oss ger oss bara sympati. Vi klarar oss nog.

Jack Kotschack tror också att en annan faktor ska spela Radio Nord i händerna:

— Vår sändare som ju går på mellanväg är starkare och när längre än Sveriges radios P 2-sändare, som ju går på UKV.

2

REDAKTIONELLT

Eterns Brattssystem

Regeringens kungörelse om beslag på fartyg och utrustning tillhörande piratradiosändare är i kraft sedan den 1 april i år. Detta betyder att om den piratsändare, som nu opererar på fritt vatten i Östersjön, skulle gå in på svenskt vatten — på grund av dåligt väder eller för översyn — kan utrustningen beslagtas. Det är bara om man är i sjönöd som man kan gå in och ut över gränsen utan risk för beslag. Det undantaget gäller för att inte äventyra besättnings säkerhet.

Kungörelsen är författad i kommunikationsdepartementet och har inte underställts riksdagen. Den kan tolkas som ett försök att skydda den svenska monopolradion från konkurrens av reklamsändare. Mot bakgrunden av den livliga lyssnarfrekvens som piratsändaren i Östersjön tvdligen åtnjuter, kan en sådan åtgärd vara förklarlig, men knappast särskilt framsynt i övrigt.

Ännu mera tveklaktig är den deklaration som de nordiska radiomonopolbolagen enats om i Oslo och som syftar till att lagstiftningsvägen begränsa medborgares rätt att fritt välja arbete och selsättning.

Piratsändarens program består nästan enbart av enkel skvalmusik. Reklamen har inte den omfattningen att musiken störs nämrvårt. I övrigt förekommer textinslag av enklare slag. Som allsidigt program är detta skral radiounderhållning, men för alla dem som vill ha enbart musik fyller den kanske ett tomrum.

Det har talats om att Sveriges Radio skulle kunna tänkas "möta" piratsändaren med ett extra arrangemang där man under en halv timme släppte fram reklam av samma typ som vi har på teatrar och biografier före föreställningarna. Det är svårt att förstå hur ett sådant arrangemang skulle kunna slå ut en piratsändare med skvalande musik dygnet runt. Det enda effektiva sättet vore väl då ett "program 3" med enbart lätt musik och reklaminslag mellan numren. Den nu verksamma piratsändaren har ju i alla fall gett erfarenheter att bygga på när det gäller en sak: reklaminslag som mellanstick är inte särskilt irriterande.

Regeringens kungörelse lär inte ta kål på piratsändaren i Östersjön. Eftersom Nicaragua — vars flagga piratsändaren bär — inte heller visat någon nämnvärd brådska när det gäller att uppträda som

en lojal medlem av den internationella radiokonventionen, förefaller piraten i Östersjön i varje fall ha utsikter att överleva tills höststormarna sätter in.

Att de svenska myndigheterna skulle skrida till mera drastiska åtgärder förefaller inte troligt. Det är svårt att mobilisera en gemensam internationell front mot reklamradioföretag. Reklamradio är ju accepterad i många länder, det är bara här i vårt präktliga Sverige som den betraktas som "pestsmittad" av myndigheterna.

Vad som emellertid borde göras nu, är att ta upp hela principfrågan till debatt.

Den trådlösa reklamen är accepterad över stora delar av världen. Den kommer sannolikt att bli tillgänglig för alla när den tekniska utvecklingen gått ännu ett steg framåt, vilket inte lär dröja länge. Redan nu bearbetar nordtysk kommersiell TV stora delar av den västnordiska marknaden med stor framgång. Snart kommer europeisk (ja kanske även amerikansk) radio och TV utan svårighet och med stor hörbarhet och god synskärpa att kunna sända sina program till svenska mottagare — oberoende av vad de svenska myndigheterna tycker och vill.

Vad som hittills skett i radio- och TV-frågan visar bara en sak: Sverige, dess myndigheter och dess monopolradio- och TV-företag, har placerat sig själva med huvudet i busken. Man sitter där och tror att man genom att blunda för realiteterna kan undvika att ta ställning till ett närgånget problem. Så lätt är det emellertid inte att utforma "eterns svenska framtidspolitik". Det kommer herrarna i kommunikationsdepartementet och riksdagen att få besinna. Kanske rent av snabbare än de själva tror.

Eterns Brattssystem har överlevt sig självt.

11
April
1961

SIGVARD LINDSTRÖM'S
KRÖNIKA

Vad hjälper kvaliteten om ingen lyssnar till den?

Man kan tycka vad man vill om Radio Nord, men varken publiken eller Sveriges radio kan bli blunda för faktum: att den svenska radion nu har två konkurrenter, TV och piratsändarna utanför Stockholm och Malmö. Man ska heller inte föreställa sig annat än att den konkurrens i hög grad sysselsätter processen i Sveriges radio. grammatiska på Sveriges radio. Trots allt kosa och får man inte ignorera frågan om hur många som lyssnar. Då skulle alla ansträngningar, inte minst de mest ambitiösa, förlora ett av sina viktigaste och mest stimulerande inslag.

Ska Sveriges radio slå vakt om sin publik? Eller ska man hålla sin nuvarande standard oökyrrad av hur många eterns pirater lyckas locka med sitt skval? Kvällen är ett utmärkt exempel. Kl. 20 sänder Radio Nord "Top Tjugo", ett program som lockar många lyssnare. Ett program typiskt för amerikanska sändare där annonserna utgör en stor del av programmet. För tar på lyssnarnas antal och inte veckans visade en lyssnarundersökning att upp emot 65 procent av lyssnarna föredrog programmet under det här programmet. Därmed vill jag inte ha sagt att Sveriges radio ska låta sig ljusas till en hetsjak på lyssnarsiffror. I stället får man hoppas att lyssnarna i det långa loppet ska visa sig ha bättre smak än vad piraten anar.

Konkurrera

Ska Sveriges radio konkurrera med Radio Nord, eller ska

man låtsas och handla som om piraten inte fanns? Visst ska man konkurrera: Om Radio Nord kan leda till att sientriänen vid Sveriges radio försämrar så är mycket vunnit. Men hur ska man konkurrera? En krönika häromdagen på det temat har väckt en livaktig debatt inom nöjesvärlden. En skola resonerar så här: — Sveriges radio ska låta sig ljusa sig ut på tunn is. Håll stånden och strunta i Radio Nord.

Andra säger så här: — Visst ska Sveriges radio konkurrera. Men inte genom att sänka standarden utan genom att höja den.

Tulipanaros

Jag tillhör själv den senare gruppen, väl medveten om att det är lätt att säga tulipanaros. Enklaste sättet för Sveriges radio att möta Radio Nord vore ett P 3 över Storstockholm, fyllt av skval och kortare talinslag. Den linjen är många inom Sveriges radio inne på. Men bästa sättet att börja är nog trots allt att gå tillrätta med sientriänen i programkomponerandet. Vem på Sveriges radio har inför just onsdagskvällens program som helhet ställt följande fråga: Är det här omväxlande och lockande nog för lyssnarna eller kan vi med några enkla grepp förbättra programmet? Även om sympatierna ligger hos farbror Sven och inte hos farbror Kotschack så är det den senare som tar hem spelet i kväll. Så behöver det inte vara!

1961

ull

... som denna
... arrett. När
... det näst-
... sa på mig,
... stund vid
... nan han
... börjar
... tlig i vår-
... a fyllerist-
... ull. När jag
... ser jag
... vä gam-
... er sköna
... sig in-
... dieel...
... för in-
... ng vid
... mycket
... ordning
... tanke
... på det
... mmet.
... gligen
... a her-
... entel.
... kon-
... a ty-
... an-

Röster om Radio Nord

Hoppas att "Kulturkämpe" sedan han skrev sin insändare i Aftonbladet den 18 dennes köpt in några starka sömntabletter, så att han inte behöver ligga och grubbla på all världens ondaka, exempelvis Radio Nord. Varför inte i stället använda sin eventuella energi till att bekämpa de verkliga svulsterna på samhällskroppen, såsom djurplågeri?

Här visas i svensk TV den ena reklamfilmen efter den andra om Spanien (har själv inte velat se dem), där fortfarande den grymma tjurfäktingen äger rum, bara för att nämna ett enda exempel. — Men Radio Nord, vars utsändningar mottagits med glädje av hemmavarande fruar, sjuka och ensamma m. fl. m. fl., skall givetvis få sig en känga. Varför i all sin dar kan inte Kulturkämpe hålla sig till P 1 och P 2?

G. H.

Håller med "Kulturkämpe" i hans kritik mot Radio Nord. Dess s. k. program är inte mycket att hänga i julgran. Det finns faktiskt bättre saker att lyssna på i vår egen radio. Man får hoppas, att det kommer flera "piratsändare".

B. Björkman.

Svar till Kulturkämpe:

Radio Nord har inte kommit för att ytterligare späda på de redan så kulturspäckade radioprogrammen utan för att sprida glädje bland det svenska folket. Ni skriver om den "bedrövliga Radio Nord", men är det något som är bedrövligt, så är det väl att sådan

Livets uppkomst

För en tid sedan (11.10.-60) läste jag en artikel i AB med ovanstående rubrik. Där stod mycket om ur-

glädjedödare som ni existerar. Varför måste allt vara uppbyggligt och kulturellt?

Ni kan inte slå på radion utan att det skall pumpas ut en massa kultur och moral, det kallar ni och edra jämlikar för god underhållning. Radio Nord har underhållning som tillgodoser de flesta smakriktningar, den är friak och håller humöret uppe.

"Nord-Bo"

Radiodiktatur

Den nordiska lagstiftningen går icke ut på att beröva en medborgare annan handlingsfrihet än sådan som kan skada andra. Radio Nord åsamkar varken ekonomisk eller moralisk skada för stat eller enskild medborgare. Deras program är en smakfråga, och deras reklam är densamma som i dagspressen, biografier etc., ingen behöver lyssna som inte vill.

Då emellertid tusentals radiolyssnare gläder sig åt vad de anser vara ett lyckat och underhållande program, som dessutom har den fördelen att det kan avlyssnas närhelst man önskar under dagens lopp, varför skall då svenska radiochefer och myndigheter med alla medel försöka kväsa initiativrika företagare, som startat denna glädjebringande verksamhet? Radiolicenserna betalas ju som förut, och ingenting hindrar de ställiga svenska radiocheferna från att fortsätta med sin verksamhet i enlighet med den ofta diskutabla förmåga som de hittills presterat. Var och en gör väl så gott han kan.

Vi önskar icke ens när det gäller en oskyldig nöjes- eller reklambransch marschera enligt diktaturprinciper. Vi vill ha fri konkurrens, och vi bör kämpa för att få vara fria medborgare i ett fritt land utan paragrafyrtteri.

Vidsinnad musikaliskare.

Monopol på radio

Piratsändaren Radio Nord har nu varit igång en månad och har givetvis fått både ros och ris för sina "program". Att spela gramofonaktyver dygnet runt med avbrott för reklamläsning, är väl knappast ett beteckna som program i vedertagen mening, men ändå hörvärt.

Trots de nedlåtande uttalandena från de nordiska monopolföretagen i branschen tycks man dock på dessa håll hysa en viss respekt för piratsändarna. Den senaste föreslagna motattacken lär vara att förbjuda svenska, norska och danska medborgare att medverka och likaså skulle några kontor ej få hållas inom dessa länder. Taktiken påminner mycket om när två män-

niskor träter med varandra. När sedan argumenten tryter klipper man till. Hur skulle det vara om monopolherrarna skärpte sig och gick in för lite självkritik. Tyvärr är inte allt bra, som de gör trots deras självgodhet och förträfflighet.

För övrigt kan jag ej finna anledning riva upp himmel och jord för dessa piratsändares skull. Vill man ha bort dem, är chansen större om de tigs ihjäl. Bättre reklam än de nu bestås, kan de näppeligen få. Och till på köpet kostnadsfritt.

Sveriges Radio lär väl överleva, hur mycket lyssnarfrekvensen ökar för "piraterna". Licensavgifterna lär man väl inte dela med sig av.

Khapon.

sonliga skor sig på andras olycka.
Trashanken
Posten och Radio Nord
Jag och otaliga andra blir icke gladda då vi får både fyra eller fler reklamförsändelser på en gång av en minskad intresset, irriterar och kan till och med reta oss.
Inser man icke att reklam genom Radio Nord i längden måste bli både billigare och effektivare?
Varför icke

11
RADIO
ÄDERNA?

astar loss
disc-jockey

... nattmänniskor alla katego-
... kommer ett program, "Natt-
...", på onsdagarna-mellan kl.
...-01.00. Småpratarna blir Lill
... och Kjell Stenson, som
... ricks vara främmande för na-
...! En debut i sammanhang-
...t blir den nya underhåll-
... producenten Olle Edlund
... "egna" program.

y producent
Göteborg

GÖTEBORGS TAB Göteborgsstu-
... kommer att ökas med ytter-
... producent som huvudsak-
... skall syssla med nyheter
... den morgonjour som just
... nas för Göteborgs vidkon-
... säger Sveriges radios re-
... rent dir. Nils Ragnå för

... tekniska avdelningen skall
... med ytterligare en man
... ter direktören som anser
... borgsstudion varit under-
... d.

att gå
... väl
... här
... T.
... Den nordiska lagstiftningen går
... icke ut på att beröva en medbor-
... gare annan handlingsfrihet än så-
... dan som kan skada andra. Radio
... Nord åsamkar varken ekonomisk
... eller moralisk skada för stat eller
... enskild medborgare. Dess program
... är en smakfråga, och dess reklam
... är densamma som i dagspressen, på
... biografier etc. Ingen behöver lyssna
... som inte vill.
... Då emellertid tusentals radiolyss-
... nare gläder sig åt vad de anser vara
... ett lyckat och underhållande pro-
... gram, som dessutom har den fördel-
... en att det kan avlyssnas närhelst
... man önskar under dagens lopp, var-
... för skall då svenska radiochefer
... och myndigheter med alla medel
... försöka kväsa initiativrika företa-
... gare, som startat denna glädjebrin-
... gande verksamhet? Radiolicenserna
... betalas ju som förut.
... Vidsinnad musikaliskare